

XVIII национална научна конференция

с международно участие

„Обществото на знанието и хуманизмът на XXI век“

**КОНЦЕПТУАЛЕН ПОРАЖДАЩ МОДЕЛ ЗА
НАЦИОНАЛЕН ИДЕАЛ**

д-р инж. Георги Ривов

Институт по ЛИДЕРСТВОТО (ИИРЛИС), УниБИТ

София

1-2 ноември 2020 г

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. Понятие за национален идеал/цел**
- II. Кратък исторически обзор на националния идеал на „българския род“**
- III. Национален идеал/цел на други държави**
- IV. Завръщане към модела на националната държава**
- V. Опит за формулиране на български национален идеал в настоящия исторически момент**

Изводи

I. Понятие за национален идеал/цел

Всяка социална формация (група, общност, стопанска или нестопанска организация и т.н.) се гради на база на споделени от нейните членове ценности, които:

- 1) придават смисъл на съществуването ѝ
- 2) основен приоритет на защита от самата социална формация от външни и вътрешни опасности

За държави споделените ценности се наричат

национални ценности, интереси и национален идеал

Тяхната защитата от външни и вътрешни рискове и заплахи е задача възложена на система наречена **национална/държавна сигурност**

I. Понятие за национален идеал/цел

Етнос, народ, нация имат постоянни, общи характерни черти: **език, писменост, религия, територия, материална и духовна култура** (специфичен и общ бит, нрави, обичаи и традиции)

Нацията е система от взаимосвързани елементи – елементите имат **повече сходства, отколкото различия** помежду си и същевременно имат повече различия отколкото сходства с елементите от другите национални общности

Два типа нация: **гражданска** (политическа) и **етническа** (културна)

I. Понятие за национален идеал/цел

Културата е информационно-алгоритмична система за предаване на информация по негенетичен път, през поколенията, за натрупания опит, знания за оцеляване и управление

1. Как да живеем заедно на отреденото ни парче земя, която обитаваме?
2. Как да умрем, когато се наложи, за тая земя и народа си?

Отговорите определят разнообразието в културите и различията в ценностите, интересите и идеалите на различните държави

Националният идеал е дългосрочната стратегическа цел на държавата и нацията и задава нейния курс на развитие в определен исторически период от време

II. Кратък исторически обзор на националния идеал на „българския род“

Държавните лидери /духовни и политически/ формулират и вдъхновяват народа към националната цел/идеал и предават нужния импулс и енергия за неговото постигане

- Хан Кубрат – **обединението е сила**
- Хан Аспарух – **основал и утвърдил ролята на Дунавска България на европейската политическа сцена**
- Княз Борис I – **родоначалник и реализатор на идеята „единен род“ с общ език, писменост, религия**
- Цар Симеон Велики – **утвърдил идеала на баща си за „единен род“**
- Паисий Хилендарски – **„не се срами да се наречеш българин“**
- Васил Левски – **„възстановяване на българската държавност“ в „чиста и свята република“ и „равни на другите европейски народи“**
- След освобождението – **съединение и независимост**

III. Национален идеал/цел на други държави

- САЩ – „Американската мечта“
- Китай – „Пътя на коприната“
- Руска федерация – „Единна Русия“
- На Балканите – „Велика ...“

Днес величието се измерва със **стандарта на живот** в страната, постиженията в **икономическа, научна, културна, спортна, образователна, социална и т.н. област от живота**, **сила да отстоява националните си интереси на международната сцена** и други

IV. Завръщане към модела на националната държава

На геополитическата сцена могат да се проследят две ясно изразени противоположни тенденции:

- 1) **Глобализация** - омаловажаване ролята на националната държава като необходимо социално формирование
- 2) **Деглобализация** - връщане на националните държави като основни субекти в международния ред

От еднополюсен към многополюсен свят

V. Опит за формулиране на български национален идеал в настоящия исторически момент

След членство в ЕС през 2007г. Българската нация остана без дългосточна цел, което намали народната енергия и даде възможност за избяване на **посредствеността** в политическото лидерство, занижаване на **компетентността** в управлението и пълното игнориране на **нравствеността** като ценностен коректив на обществените взаимоотношения

За да се трансформира народната енергия във възход на българката държавност националните ни лидери – политически и духовни – трябва да решат следните задачи:

- 1) **Формулиране на българския национален идеал/цел**
- 2) **Укрепване на системата национална сигурност** способна да защити държавността от вътрешни и външни заплахи и рискове

V. Опит за формулиране на български национален идеал в настоящия исторически момент

Национални дадености

- **Кръстопът** между континенти и цивилизационни модели – потенциал за „логистично“ лидерство в тази част на Европа и Света
- **Изключителна природна даденост** – потенциал за туризъм, развито селскостопанство, хранителновкусова и преработвателна промишленост и други
- **Люлка на духовност, писменост, цивилизационен модел** – здрава основа за развитие на силно образование, наука, култура, изкуства и други, както и задълбочаването на традиционни международни връзки
- **Достоен, храбър и надарен народ** – национална гордост и обосновано самочувствие на всеки българин; вяра и убеденост, че всеки от нас и всички заедно може да постигнем всяка желана цел
- **Търпелив народ** – народа може да търпи, но когато реши той наказва строго

V. Опит за формулиране на български национален идеал в настоящия исторически момент

Хипотеза: Българският идеал днес е изграждане на **СИЛНА И ПРОСПЕРИРАЩА БЪЛГАРИЯ** в многополюсния свят, която да бъде **най-доброто и привлекателно място за живот за всеки български гражданин**, което ще се постигне залагайки на:

- 1) **Духовно и материално благоденствие за всеки български гражданин**
- 2) **Традиционно българско семейство**
- 3) **Суверенитет, независимост и териториална цялост**

ИЗВОДИ

- Постигането на националните цели и интереси има **субективен характер** и зависят от **компетентността** и от **нравствеността на управляващите** в лицето на управляващия политически елит
- Винаги хората се обединяват зад **идея, цел, идеал**, интерес, потребност, в която ги **вдъхновява** някой **лидер**, който постоянно придава **импулс** хората да следват идеята
- През всички периоди на възход на българската държавност – **духовност, образованост и материално благосъстояние са били едно интегрално цяло**
- **Многополюсният модел на света и завръщане към традиционните ценности на националната държава е шанс България да поеме курс към нов възход, заложено в нейния исторически път**

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

д-р инж. Георги Ривов

g.rivov@unibit.bg